

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ**

**ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ
«ՄՇԱԿԸ» ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ
ԶՈՒԳԱՀԵՌԱԿԱՆՆԵՐՈՒՄ՝
ՆՎԻՐՎԱԾ «ՄՇԱԿԻ» ՀԻՄՆԱԴԻՄԱՆ
150-ԱՄՅԱԿԻՆ**

14–16 հունիս 2022 թ.

**Գիտաժողովի աջակից՝
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ**

ԾՐԱԳԻՐ

Հարգելի _____

Դուք հրավիրվում եք **«Մշակը» պարմության
գուգահեռականներում»** միջազգային գիտաժողովին՝
նվիրված **«Մշակի» հիմնադրման 150-ամյակին**, որը
տեղի կունենա 2022 թ. հունիսի 14-16-ը:
Գիտաժողովի բացումը՝ հունիսի 14-ին, ժամը 10:30-ին
ՀՀ ԳԱԱ նախագահության նիստերի դահլիճում:

(Երևան, Մարշալ Բաղրամյան պող., 24)

Մասնակիցների գրանցում՝ 14 հունիսի 2022 թ., ժամը 10⁰⁰

ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ԲԱՑՈՒՄ

14 հունիսի 2022 թ.

ժամը՝ 10³⁰-11³⁰

ՀՀ ԳԱԱ նախագահության նիստերի դահլիճ

Բացման խոսք

Յուրի Սուվարյան

ՀՀ ԳԱԱ հայագիտության և հասարակական գիտությունների բաժանմունքի ակադեմիկոս քարտուղար, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս

Ողջույնի խոսք

Աշոտ Մելքոնյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի տնօրեն

Վարդան Դերիկյան

ՀՀ ԳԱԱ Մ. Աբեղյանի անվ. գրականության ինստիտուտի տնօրեն

Նաղաշ Մարտիրոսյան

ԵՊՀ ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետի դեկան

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

14 հունիսի 2022 թ.

Ժամը 12⁰⁰-14⁰⁰

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի նիստերի դահլիճ

Նախագահող՝ Էդիկ Մինասյան

Հենրիկ Հովհաննիսյան

ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտ, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ, արվեստագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր

Գրիգոր Արծրունին՝ թատերական քննադատ

Էդիկ Մինասյան

Երևանի պետական համալսարան, պ.գ.դ., պրոֆեսոր

1920 թ. թուրք-հայկական պատերազմի արտացոլումը

«Մշակի» էջերում

Սուրեն Սարգսյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, պ.գ.դ.

Մկրտիչ Փորթուզալյան – «Մշակ» առնչությունները

Արթուր Խառապյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ, պ.գ.դ., պրոֆեսոր

«Մշակը» արևմտահայ մամուլի մասին

Գևորգ Սրեփանյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, պ.գ.դ., պրոֆեսոր

Բաքվի հայերի 1918 թ. կոտորածների արձագանքները

«Մշակ» լրագրում

Դավիթ Պեյրոսյան

Երևանի պետական համալսարան, ք.գ.դ., պրոֆեսոր

Գրիգոր Արծրունին և համալսարանի գաղափարը

Մարիա Բրուրյան

Վանսաձորի Հովհ. Թումանյանի անվ. պետական համալսարան,
պ.գ.թ., դոցենտ

Հույն-թուրքական պատերազմի 1919–1921 թթ. արձագանքները «Մշակի» հրապարակումներում

Рафаэл Абрамян

Кандидат педагогических наук

Материалы к генеалогии Григора Арцруни

Քննարկում

ձաշի ընդմիջում 14:00–14:45

Ժամը 14⁴⁵–17⁰⁰

Նախագահող՝ Մարիամ Հովսեփյան

Արմեն Մանուկյան

ՀՀ ԳԱԱ Մ. Աբեղյանի անվ. գրականության ինստիտուտ, ք.գ.թ.

«Մշակ» լրագիրը ԲաՖՖու գնահատմամբ

Քրիստինե Գապարյան

Վանսաձորի Հովհ. Թումանյանի անվ. պետական համալսարանի
պատմության ամբիոնի հայցորդ

**«Մշակը» արևմտահայերի ազգային սահմանադրության
մասին**

Արմեն Կարապետյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, պ.գ.թ.

**Համիդյան կոտորածների արձագանքները «Մշակի» էջե-
րում**

Մարիամ Հովսեփյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, ք.գ.թ.

Արևմտահայերի կոտորածները և «Մշակը» (1915 թ.)

Արմեն Հայրապետյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, Շիրակի պետական համալսարան, պ.գ.թ., դոցենտ

Ալեքսանդրապոլի գավառի գաղթականների հիմնահարցերը «Մշակի» էջերում (1914–1920 թթ.)

Քնարիկ Ավագյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, պ.գ.թ.

«Մշակը» ԱՄՆ-ի հայերի և ԱՄՆ-ի մասին

Ներսես արեղա Այոյան

Երուսաղեմի Հայոց պատրիարքարան, «Սիոն» ամսագրի գլխավոր խմբագիր

Ծերենցը գաղթականության մասին և «Մշակի» արձագանքը

Վարդիթեր Գրիգորյան

Հայաստանի ազգային արխիվ, պ.գ.թ.

«Մշակի» վերաբերյալ փաստաթղթերը Հայաստանի ազգային արխիվում

Քննարկում

ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

14 հունիսի 2022 թ.

Ժամը 12⁰⁰-14⁰⁰

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի գրադարան

(7-րդ հարկ)

Նախագահող՝ Սուսաննա Հովհաննիսյան

Հայկանուշ Մեսրոպյան

ՀՀ ԳԱԱ Հ. Աճառյանի անվ. լեզվի ինստիտուտ, ք.գ.դ., դոցենտ

Լեզվի հարցերը «Մշակի» լրագրում

Ալվարդ Խաչատրյան

Երևանի պետական համալսարան, ք.գ.թ., դոցենտ

Գրաբարարանությունները և բարբառային տարրերը

«Մշակի» վաղ շրջանի հրապարակումներում

Նաիրա Համբարձումյան

ՀՀ ԳԱԱ Մ. Աբեղյանի անվ. գրականության ինստիտուտ, ք.գ.թ.,
դոցենտ

Գրիգոր Արծրունին, «Մշակը» և կանանց հարցը

Դոնարա Մկրտչյան

Սանկտ Պետերբուրգի պետական համալսարան, ք.գ.թ.

«Մշակի» նամականին

Մայա Գրիգորյան

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի «Վաչե և Թամար Մանուկյան»
մարտնադարան, ք.գ.թ.

**«Մշակի» և «Արարատի» բանավեճերի պատմությունից
(1870-1890-ական թթ.)**

Սուսաննա Հովհաննիսյան

ՀՀ ԳԱԱ Մ. Արեղյանի անվ. գրականության ինստիտուտ, ք.գ.դ.

«Մշակ»-Հովհաննես Թումանյան աղերսները

Էլմիրա Մարգարյան («Հայկական հանրագիտարան. հրատարակչություն»), **Հովհաննես Ավագյան** («Հայկական հանրագիտարան. հրատարակչություն», ք.գ.դ.)

Հովհաննես Թումանյանի առնչությունները «Մշակի» հետ

Մարինե Սարգսյան

ՀՀ ԳԱԱ Մ. Արեղյանի անվ. գրականության ինստիտուտ, ք.գ.թ.

Վահան Տերյանի հրապարակախոսությունը «Մշակում»

Քրիստինա Աբրահամյան

ՀՀ ԳԱԱ Մ. Արեղյանի անվ. գրականության ինստիտուտի հայցորդ

Հովհաննես Հովհաննիսյանը և «Մշակը»

Քննարկում

Ճաշի ընդմիջում 14:00-14:45

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

15 հունիսի 2022 թ.

Ժամը 10⁰⁰-11³⁰

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի նիստերի դահլիճ
Նախագահող՝ Համո Սուքիասյան

Վահան Մելիքյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, պ.գ.դ., պրոֆեսոր

Հայ ժողովրդական կուսակցության և «Մշակի» վերաբերմունքը Հայաստանի անկախացման գործին (1918 թ. ապրիլ-մայիս)

Համո Սուքիասյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, պ.գ.թ, դոցենտ

«Մշակը» Հայաստանի անկախացման և իշխանության մարմինների ձևավորման մասին (1918 թ. մայիս-հուլիս)

Ֆլորա Առաքելյան

բ.գ.թ, դոցենտ, անհատ հետազոտող

Արխիվային փաստաթղթեր «Մշակի» հրապարակման մասին (Ռուսատանի պետական պատմական արխիվ)

Միլվա Գարավարդանեան

«Ազդակ» օրաթերթի լրագրող

«Մշակի» ներուժը հայ ինքնութեան ամրագրման առումով

Սուսաննա Հարությունյան

Երևան քաղաքի պատմության թանգարան

«Մշակը» երևանցիների մասին (1870-80-ական թթ.)

Էմմա Աբրահամյան

Հայկական ճարտարապետությունն ուսումնասիրող հիմնադրամ
Վիմագրագիտական պրոպոնումներ «Մշակի» էջերում

Քննարկում

Սուրճի ընդմիջում 11:30–12:00

Ժամը 12⁰⁰–14⁰⁰

Նախագահող՝ Ֆելիքս Մովսիսյան

Ֆելիքս Մովսիսյան

Վանաձորի Հովհ. Թումանյանի անվ. պետական համալսարան,
պ.գ.դ., պրոֆեսոր

«Մշակ» թերթը Իսպանիայում կառույցային պատերազմների մասին

Վահե Սարգսյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, պ.գ.թ.

Զավախեցու (Ղազարոս Տեր-Գրիգորյան) հուշագրությունը «Մշակի» մասին և հրապարակումները «Մշակում» (1899–1903, 1908 թթ.)

Հասմիկ Ամիրջանյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, պ.գ.թ.

Արևմտահայության դրության լուսաբանումը «Մշակ» լրագրում (1909–1911 թթ.)

Կարեն Մկրտչյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, պ.գ.թ.

Պարսկահայ գաղթօջախը «Մշակ» լրագրում

Արփինե Բաբլումյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, պ.գ.թ.

Արևմտահայերի արտագաղթի հիմնահարցը և «Մշակը» (1880–1914 թթ.)

Լիլիթ Քոսյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ

«Մշակը» հայ գաղթականության մասին (1890–ական թթ.)

Նարինե Երանոսյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, պ.գ.թ.

Եգիպտահայերը «Մշակ» լրագրում

Ռոբերտ Թաթոյան

«Հայոց ցեղասպանության թանգարան–ինստիտուտ» հիմնադրամ,
պ.գ.թ.

«Մշակի» անդրադարձներն արևմտահայության թվաքանակի հարցին (1912–1913 թթ.)

Քննարկում

Ճաշի ընդմիջում 14:00–14:45

Ժամը 14⁴⁵–17⁰⁰

Նախագահող՝ Անի Ֆիշենկձեան

Անի Ֆիշենկձեան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ,պ.գ.թ.

Կիլիկիան և կիլիկեցիները «Մշակի» էջերուն (Ա. Ա2–խարհամարտի տարիներուն)

Զեննի Թամարյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ

Վիրահայերի ինքնությունը և «Մշակը» (1918–1921 թթ.)

Տարոն Դանիելյան

Վանսաձորի Հովհ. Թումանյանի անվ. պետական համալսարան,
բ.գ.թ., դոցենտ

Խորեն քահանա Խանգաղյանը «Մշակի» թղթակից

Նարինե Հարությունյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ

Խաչատուր Մալումյանը՝ Գրիգոր Արծրունու կենսագրության և գործունեության առաջին լուսաբանող

Ջոյա Չարինյան

Վանսաձորի Հովհ. Թումանյանի անվ. պետական համալսարանի
պատմության ամբիոնի հայցորդ

Կ. Պոլսի «Պարզասէր հայուհեաց» ընկերության գործունեությունը «Մշակում»

Նինելրա Աղամյան

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ

«Մշակը» և Կովկասի հայոց բարեգործական ընկերությունը

Քննարկում

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

15 հունիսի 2022 թ.

Ժամը 12⁰⁰-14⁰⁰

ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի գրադարան

(7-րդ հարկ)

Նախագահող՝ Աննա Ասատրյան

Աննա Ասատրյան

ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտի տնօրեն, արվեստագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր

Քրիստափոր Կարա-Մուրզան «Մշակի» երաժշտական թղթակից

Աշխեն Զուֆայակյան

ԿԳՄՍ նախարարության Պարմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոն

Կրթական խնդիրները «Մշակ» լրագրում (1870-ական թթ.)

Մարգարիտա Քամայան

ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտ, արվեստագիտության թեկնածու

«Մշակը» և Վարդգես Սուրենյանցը

Արմեն Ասատրյան

ԿԳՄՍ նախարարության Պարմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոն

Հուշարձանների պահպանության հարցերը «Մշակի» հրապարակումներում

Տիգրան Զարգարյան

ՀՀ ԳԱԱ հիմնադրար գիտական գրադարան, տ.գ.թ.

«Մշակի» էլեկտրոնային մատենագիտական շտեմարանը

Հայկանուշ Ղազարյան

Հայաստանի ազգային գրադարան

«Մշակը» գրադարանային հարցերի մասին

Սրյուպա Պետրոյան

ՀՀ ԳԱԱ պարտության ինստիտուտ

Բաֆֆու «Խենթի» առաջին հրատարակությունը և

«Մշակը»

Քննարկում

Ճաշի ընդմիջում 14:00–14:45

16 հունիսի 2022 թ.

Ժամը 10⁰⁰-ին

ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

ՅՈՒՑԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Գիտաժողովին մասնակից հաստատություններ

Բեյրութի «Ազդակ» օրաթերթ
Երևան քաղաքի պատմության թանգարան
Երևանի պետական համալսարան
Երուսաղեմի Հայոց պատրիարքարան
ԿԳՄՍ նախարարության Պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոն
Հայաստանի ազգային արխիվ
Հայաստանի ազգային գրադարան
Հայկական հանրագիտարան. հրատարակչություն
Հայկական ճարտարապետությունն ուսումնասիրող հիմնադրամ
«Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտ» հիմնադրամ
ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտ
ՀՀ ԳԱԱ Հ. Աճառյանի անվ. լեզվի ինստիտուտ
ՀՀ ԳԱԱ հիմնարար գիտական գրադարան
ՀՀ ԳԱԱ Մ. Աբեղյանի անվ. գրականության ինստիտուտ
ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ
Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի «Վաչե և Թամար Մանուկյան» մատենադարան
Շիրակի պետական համալսարան
Սանկտ Պետերբուրգի պետական համալսարան
Վանաձորի Հովհ. Թումանյանի անվ. պետական համալսարան

